

YOSHLAR O'RTASIDA VOLEYBOL MASHG'ULOTI ORQALI VATAN PARVARLIK TUYG'USINI SHAKILLANTIRISH YO'LLARI

Abdullayev Botirjon Rahimjonovich

Namangan davlat universiteti jismoniy madaniyat kafedrasida o'qituvchisi

e-mail: abdullayevbotirjon692@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur tezisdagi yoshlar o'rtasida voleybol mashg'uloti orqali vatan parvarlik tuyg'usini shakillantirish yo'llari haqida nazariy ma'lumoylat bayon etilgan.

Kalit so'zlar: Tayyorgarlik, sifatlar, takomillashtirish, mashq, harakatli o'yinlar.

Аннотация: В данной дипломной работе представлены теоретические сведения о путях формирования чувства патриотизма у молодежи посредством занятий волейболом.

Ключевое слово: Подготовка, качества, совершенствование, практика, подвижные игры.

Annotation: In this thesis, theoretical information about the ways of forming a sense of patriotism among young people through volleyball training is presented.

Key words: Preparation, qualities, improvement, exercise, action games.

Ishning dolzarbligi Mamlakat raxbari tashabbusi bilan ushbu sohani rivojlantirishga oid qabul qilingan qator farmon va qarorlarda belgilangan vazifalarni aksariyati, ommaviy sport faoliyatini tizimli va samarali tashkil qilish va barcha ijtimoiy qatlamlarini, ayniqsa bolalar, o'smirlar va yoshlarni ommaviy ravishda jismoniy faollikka jalb qilishga, bu borada tegishli infratuzilma va boshqa zarur ilmiy-amaliy shart-sharoitlarni yaratishga hamda mazkur harakatlar negizida olimpiya va milliy sport turlarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Bunga misol qilib O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-martdagi PF-5368-son "Jismoniy tarbiya va sport sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmoni Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 4-martdagi 122-son "Sport turlari bo'yicha terma jamoalar tarkibiga sportchilarni saralab olish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorlar va O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Sh. Mirziyoev tomonidan 2021-yil 5-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasida 2024-yil Parij shahrida (Fransiya) bo'lib o'tadigan XXXIII yozgi Olimpiya va XVII-Paralimpiya o'yinlari dasturlariga kiritilgan sport turlaridan kelib chiqib sport turlarini yanada takomillashtirish va ommalashtirish to'g'risida"gi PQ – 5279 - sonli farmonini ko'rsatish mumkin va boshqa bu sohaga tegishli me'yoriy-huquqiy hujjatlarda aks etgan vazifalarni amalga oshirishga ushbu tadqiqoti muayyan darajada xizmat

qiladi. Albatta oxirgi yillarda voleybol bo'yicha Milliy chempionatlar obro'si va darajasini oshirish bo'yicha ishlar etarlicha olib borilmayotganligi, yuqori malakali va sport zahiralari tayyorgarligini tashkil etish va mazmuniga etarli darajada ahamiyat berilmayotganligi ko'p bor bayon etilgan. O'quv-mashg'ulot jarayoni va viloyatlarda bolalar-o'smirlar jamolalari orasida musobaqalarni past darajada tashkil etish, alohida hududlarda jismoniy tarbiya va sport bo'limlari ishining yaxshi yo'lga qo'yilmaganligi bilan bog'liqdir. Bunday kamchiliklar belgilangan, davlat darajasidagi yuqorida bayon etilgan xujjatlar, voleybol rivoji uchun imkoniyat yaratmoqda.

Voleybol sport turi bilan shug'ullanishda, barcha jismoniy sifatlarni rivojlanishi kuzatiladi. Organizmni turli organ va tizimlari faoliyati voleybol sport turi bilan shug'ullanishda yaxshilanadi va rivojlanadi. Shuning uchun yurtimiz aholisini sog'lom turmush tarzini shakllantirishda, voleybol sport turi hozirgi kunda asosiy omillardan hisoblanadi.

Bundan tashqari, voleybol bo'yicha yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlashda, amaliy va nazariy bilim, ko'nikma va malakalarni berishdagi asosiy hisoblanadi.

Jismoniy tarbiya darslari: - maktabda jismoniy tarbiya va ta'limning asosiy shakli. Ularning miqdori tayanch o'quv jismoniy rejasida haftasiga 2 o'quv soati hisobidan belgilangan. Xalq ta'limi vazirligining 2010-yil mart oyidagi qaroriga ko'ra belgilangan 2 soatlik dars o'quvchilar jismoniy mashqlariga bo'lgan ehtiyojini faqat 9-10% qondirilishini hisobga olib, maktab soatlari hisobidan 3 soatdan 5 soatgacha ko'paytirishni ham belgilab qo'ygan.

Harakat faoliyatining darsdan tashqari shakllari:

Jismoniy mashg'ulotlarning sinfdan tashqari shakllari:

Sport to'garaklari, o'quvchilar qiziqishiga qarab ochilgan to'garaklar va boshqalar.

Umummaktab tadibirlari, bayramlar, sport turlari bo'yicha musobaqalar, spartakiadalar, viktorinalar va boshqalar.

Mustaqil mashg'ulotlar: ko'pincha uy vazifalarini bajarish tarzida, bolalar va o'smirlar sport maktabi sport sho'x balaridagi mashg'ulotlar. Safarlar, o'yinlar va boshqalar. Mashg'ulotlarning barcha shakllari haftasiga boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun 8-10 soat, 5-9 sinf o'quvchilari uchun 10-12 soat harakat tartibini ta'minlab berish kerak. elgilangan hajm o'quvchilarning ko'rsatilgan guruhlar uchun yetarli darajada zarur va minimal darajada majburiydir. Nosog'lom, jismoniy rivojlanish va tayyorgarlik past darajali o'quvchilar uchun maxsus (individual-differensial) rejim o'rganiladi. O'quvchilarning jismoniy tayyorgarligi darajasini belgilovchi bilim ko'nikma malakalar.

Umumiy xulosa shundaki, jismoniy tarbiya darslaridagi harakatli o'yinlarda aqliy va jismoniy tarbiya jarayonlari qo'shib olib borilishi, ularning tarbiyaviy jihatlarini ko'zda tutish lozimdir. Buning uchun o'qituvchilar va mutaxassis xodimlar harakatli o'yinlarning mazmunlariga jiddiy e'tibor berishlari, o'tiladigan joy va kerakli asbob-uskunalardan ehtiyotkorlik bilan, maqsadli foydalanishlariga to'g'ri keladi. Harakatli o'yinlarda ijtimoiy mehnat tarbiyasi "Mehnat-mehnatdan unar", "Mehnat mehnatning tagi rohat", "Mehnat qilsang rizqing butun bo'ladi", kabi maqollar behisob ko'p. Chunki, mehnatsiz turmush-o'g'irlik, vahshiylikni keltirib chiqaradi. Shu boisdan ham insonlar bolalikdan boshlab mehnatga o'rgatishga alohida e'tibor berib kelingan.

Xulosa qadimgi ajdodlarimiz va keyingi avlodlarimiz ham mehnat jarayonlarini har xil harakatli o'yinlarda aks ettirgan. Bu o'yinlarning mazmunida mehnat turlari ifoda etilib, shug'ullanuvchilarning jismoniy rivojlanishdagi eng muhim bo'lgan sifat belgilari ifodalanadi. Shu asosda o'quvchi-yoshlarning salomatligi, qiziqishi va jinsiga qarab o'yinlarni tanlash lozim. Kasb-hunar yo'lidagi o'quvchilarga moslashtirib, ixtisoslikka qaratilgan harakatli o'yinlarni ham saralash maqsadga muvofiqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 4-martdagi 122-son "Sport turlari bo'yicha terma jamoalar tarkibiga sportchilarni saralab olish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorlar. Mabuot.uz
2. Программа развития дечко-юношеского волейбола в Восточно-Казахстанской области на 2016-2020 годы.- Усть-Каменогорск. - 2016.- 94с.
3. Шарафеева А.Б. Физическая подготовка волейболистов. Методические рекомендации. - Томск. - 2008. -54 с.
4. Холодов Ж.К. Теория и методика физического воспитания и спорта: учеб. пособие для студ. всч. учеб. заведений / Ж.К. Холодов, В.С. Кузнецов. - 5е изд., стер. М.: Издательский центр «Академия», 2007 С. 32-51.
5. Шомуратов А. А. Методика подготовки юных волейболистов в современных условиях // Молодой ученый. -2015. - №13. - С. 760-763.
6. Abdumalikovich, Umarov Abdusamat. "Analysis Of The Paradigm Of The Principles Of Overcoming The Problems Of Productivity Of Researchers Conducting Research In The Field Of Physical Culture." Journal of Positive School Psychology (2023): 529-534.
7. Abdumalikovich, Umarov Abdusamat. "Biomechanics Of Running Step Technique." INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429 11.11 (2022): 87-91.

8.Umarov, Abdusamat, and Layloxon Maxmudova. "AHOLINING TURLI QATLAMLARINI DAM OLISH MASKANLARI VA SOG'LOMLASHTIRUVCHI TADBIRLARINING AHAMIYATI." Namangan davlat universiteti Ilmiy axborotnomasi 7 (2023): 726-731.

9.Умаров, Абдусамат Абдумаликович. "Феноменологическое Поле Гендерной Идентичности Спортсменок." Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture 3.12 (2022): 15-18.

10.Muratova, Gulnara Rashitovna. "PEDAGOGICAL TECHNOLOGY OF PHYSICAL EDUCATION FOR STUDENTS BASED ON THE POSSIBILITY OF AEROBICS." INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE" INNOVATIVE TRENDS IN SCIENCE, PRACTICE AND EDUCATION". Vol. 3. No. 1. 2024.

11.Rashitovna, Muratova Gulnara, and Atadjanov Asadbek Baxtiyor o'g'li. "IMPLEMENTATION OF NEW TECHNOLOGIES IN THE AEROBICS PROGRAM FOR FEMALE STUDENTS OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS." INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429 13.01 (2024): 38-41.

12.Muratova, G. R. "MODERN REQUIREMENTS FOR THE CREATION OF EDUCATIONAL PUBLICATIONS ON PHYSICAL EDUCATION FOR SECONDARY SCHOOLS." Galaxy International Interdisciplinary Research Journal 11.5 (2023): 1-4.

13.Муратова, КГПИ Г. "АКТИВИЗАЦИЯ ДВИГАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ШКОЛЬНИКОВ ПУТЁМ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СОРЕВНОВАТЕЛЬНО-ИГРОВОГО МЕТОДА." Science Promotion 4.1 (2023): 24-29.

14.Makhmudovich, Gafurov Abdushokir, Gafurov Abduvohid Makhmudovich, and Yuldasheva Jamilakhan Mukhtorovna. "The role of gymnastics in the educational process." Open Access Repository 8.12 (2022): 5-8.

15.Mukhtorovna, Yuldasheva Jamilakhan. "EFFECTIVE WAYS OF MANAGING THE DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURSHIP IN THE FIELD OF SPORTS." Open Access Repository 8.12 (2022): 693-697.

16.Mukhtarovna, Yuldasheva Jamilakhan, Melikhujayeva Noilakhan, and Mirzarahimova Muhtasarkhan. "THE PECULIARITY OF TAKING GYMNASTICS CLASSES WITH STUDENT GIRLS." INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429 12.03 (2023): 47-51.

17.Umarov, Abdusamat Abdumalikovich, and Zulxumor Urinboyevna Umarova.

"Talaba-yoshlarni jismoniy sifatlarini rivojlantirishda milliy va harakatli o'yinlarning o'rni." Scientific progress 4.1 (2023): 260-265.

18. Умаров, А. А., Умарова З. У. (2023). СПОРТ В СИСТЕМЕ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ ОБЩЕСТВА: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЙ ПОДХОД. МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ «ВРЕМЯ НАУЧНОГО ПРОГРЕССА», 2 (2), 46–52. Получено с <http://academicresearch.ru/index.php/ispctosp/article/view/1264>.

19. Umarov, A. A., and L. I. Kutyanin. "New defoliants: search, properties, application." Chemistry (2000).

20. Khatamov, Zafarjon. "METHODOLOGICAL JUSTIFICATION OF THE MAIN DIRECTIONS OF

21. Nazirjonovich, Khatamov IMPROVING PHYSICAL EDUCATION OF HIGHER EDUCATION STUDENTS." Namangan davlat universiteti Ilmiy axborotnomasi 6 (2023): 811-818.

22. Zafarjon. "Formation of Psychological and Pedagogical Problems Through Sports Motivation." European Journal of Economics, Finance and Business Development 1.9 (2023): 31-39.

23. Nazirjonovich, Khatamov Zafarjon. "Pedagogical Methods and Conditions for the Innovative Formation of Motivation of Young Handball Players." European Journal of Economics, Finance and Business Development 1.9 (2023): 13-22.